

КРИВИЧНО ДЕЛО ДАВАЊЕ ЛАЖНОГ ИСКАЗА

Раније дат исказ сведока који је касније у кривичном поступку користио право да не сведочи на основу члана 94. став 1. тачка 2) ЗКП, није пуноважан и не може се у кривичном поступку користити на било који начин те стога не може да представља радњу извршења кривичног дела давање лажног исказа из члана 335. став 1. Кривичног законика.

Из образложења:

„Захтевом за заштиту законитости браниоца окривљених правноснажне пресуде којима су окривљене оглашене кривима због кривичног дела давање лажног исказа из члана 335. став 1. КЗ, побијају се, поред осталог, и због повреда закона из члана 439. ЗКП. Испитујући основаност поднетог захтева, у оквиру правца и основа поднетог захтева, Врховни касациони суд налази да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, јер у конкретном случају нема радње кривичног дела.

Одредбом члана 424. став 1. тачка 1) ЗКП, прописано је да ће у пресуди у којој се оптужени оглашава кривим (осуђујућој пресуди) суд изрећи за које дело се оглашава кривим, уз назначење чињеница и околности које чине обележја кривичног дела, као и оних од којих зависи примена одређене одредбе кривичног закона.

Одредбом члана 335. став 1. КЗ, прописано је да ће се казном затвора до три године, казнити сведок, вештак, преводилац или тумач, који да лажни исказ пред судом, у дисциплинском, прекршајном или управном поступку или другом законом прописаном поступку.

Дакле, радња извршења овог кривичног дела састоји се у давању лажног исказа, при чему лажни исказ представља изјаву која садржи потврђивање неистинитих чињеница или негирање истинитих.

Из списка предмета произилази да су окривљене, у својству сведока у предмету ОЈТ у Неготину Кт 127/17 на записнику од 27.04.2017. године, којом приликом су упозорене да су ослобођене дужности сведочења у поступку против окривљеног Саде Ђорђева, због кривичног дела кријумчарење у покушају из члана 230. став 1. у вези члана 30. КЗ, који им је брат, дале свој исказ везано за критични догађај односно чињеницу када је окривљени био код њих. Даље из списка предмета произилази да су окривљене на главном претресу одржаном пред Основним судом у Неготину 11.5.2018. године у предмету К 280/17 изјавиле да не желе да сведоче у поступку који се води против њиховог брата–окривљеног Саде Ђорђева због кривичног дела кријумчарење у покушају из члана 230. став 1. у вези члана 30. КЗ. Како су окривљене у кривичном поступку који се води против њиховог брата несумњиво ослобођене од дужности сведочења (члан 94. став 1. тачка 2) ЗКП), то се сваки њихов ранији исказ, а посебно онај дат пред ОЈТ у Неготину дана 27.04.2017. године, који представља радњу предметног кривичног дела, не може ни на који начин користити у кривичном поступку.

Привилеговани сведок се може користити својим правом у свакој фази кривичног поступка када се саслушава и то све до правноснажности одлуке, а

записници о исказу привилегованих сведока морају се издвојити из списка када сведок изјави на било ком испитивању да не жели да сведочи, што суд није учинио у другом поступку у коме су, овде окривљене, биле сведоци.

Према томе, исказ сведока који за кривични поступак није пуноважан (валидан), не може да буде основ оптужења – конкретно радња или предмет кривичног дела, за које су окривљене оптужене и правноснажно оглашене кривима.

Налазећи из изнетих разлога, да је побијаним правноснажним пресудама на штету окривљених, учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, када је утврђено да су радњама описаним у изреци првостепене пресуде окривљене извршиле кривично дело давање лажног исказа из члана 335. став 1. КЗ, Врховни касациони суд је преиначио побијане пресуде и на основу члана 423. тачка 1) ЗКП, окривљене ослободио од оптужбе да су извршиле по једно кривично дело давање лажног исказа из члана 335. став 1. КЗ.“

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Кзз 1078/2019 од 24.12.2019. године, утврђена на седници Кривичног одељења од 22.6.2020. године)